

terne til et honorar af nogen væsentlig størrelse til forfatteren.

Der er endvidere i den foreslåede regel givet forfatteren en udvidet adgang til at tage forbehold om den omhandlede anvendelse af digtet, ligesom det er blevet præciseret, at forbehold må tages ved digtets udgivelse. Reglen om adgang til at tage forbehold skyldes, at digte er særligt følsomme overfor droit moral-krænkelser, hvorfor det må anses for ønskeligt netop på dette område at tillægge ophavsmanden en ret til at være medbestemmende angående sit værks skæbne.

Forbeholdet, der skal trykkes i forbindelse med digtet (eller f. eks. på forsiden eller på titelbladets bagside for en hel digtsamling under ét) skal lyde specielt på, at forfatteren reserverer sig mod de i § 19, stk. 1. omhandlede benyttelsesmåder, medens et generelt forbehold, f. eks. „Alle rettigheder forbeholdes“ ikke er tilstrækkeligt.

Efter § 19, stk. 2 skal det, når et musikværk fremføres med tekst, være tilladt at gengive teksten i i koncertprogrammer o. lign. Dette svarer til lov 1933 § 14 e, idet dog begrænsningen til „ganske enkelte“ digte ikke er medtaget. Bestemmelsen giver kun ret til gengivelse i programmer, der hidrører fra den, der foranstalter den pågældende koncert afholdt.

§ 19 afviger især på to punkter fra § 17 i udkastet af 1951, der dels ikke havde medtaget gengivelsen i musikaler, dels gav forfatteren en ret til at tage forbehold og opnå vederlag også for så vidt angår gengivelse på koncertprogrammer.

Benyttelse af udgivne digte kræver forfatterens samtykke.

Til § 20.

Bestemmelsen tillader for det første offentlig fremførelse af udgivne værker i tre tilfælde: a) ved gudstjeneste b) ved undervisning samt c) under visse omstændigheder når adgangen til fremførelsen i øvrigt er fri.

I lov 1933 er denne begrænsning i ophavsretten ikke nævnt udtrykkeligt for gudstjenestens vedkommende, men forholdet må dog i vidt omfang anses for dækket af nævnte lovs § 14 h. nr. 2.

Benyttelsen af litterære værker og musikværker i undervisningens tjeneste vil hyppigt foregå under sådanne private former, at den allerede af denne grund er unddraget ophavsretsbeskyttelsen, jfr. § 2. Også når undervisningen foregår under sådanne former, at offentligheden har adgang (f. eks. universitetets forelæsninger) bør der imidlertid frit kunne læses op af litteraturværker eller fremføres musikværker. Den nu foreslåede regel svarer til gældende ret, jfr. lov 1933 § 14 h. nr. 1. Det tilføjes, at den frie benyttelsesadgang ikke gælder i

de tilfælde, hvor undervisningen kun er et bimotoent, og det selskabelige moment faktisk er det overvejende, f. eks. et afdansningsbal, hvortil de pårørende har adgang. På samme måde forstås også den gældende lovregel.

I § 20 bestemmes endvidere, at offentlig fremførelse af udgivne værker frit kan finde sted, når adgangen til fremførelsen er fri og følgende yderligere betingelser er opfyldt:

- a) at fremførelsen af litterære eller musikalske værker ikke er det væsentlige ved foranstaltningen;
- b) at foranstaltningen ikke finder sted i erhvervsøjemed.

Efter lov 1933 § 14 g) og h) nr. 2 kan musikværker og litterære værker (bortset fra fremførelser, der har karakter af dramatiske forestillinger) frit fremføres, når adgangen er fri, og der ikke foreligger „privat erhvervsøjemed“.

Den foreslåede nye bestemmelse begrænser reglens anvendelsesområde i forhold til den gældende bestemmelse ved kravet om, at fremførelsen ikke må være det væsentlige ved den pågældende foranstaltning. En ikke i erhvervsøjemed afholdt parkkoncert eller lign. vil således eksempelvis falde uden for § 20. Det samme må gælde fremførelsen af dansemusik, når der arrangeres offentlig dans med fri adgang for alle. I almindelighed vil en fremførelse kun kunne siges ikke at være det væsentlige ved foranstaltningen i sådanne tilfælde, hvor det generelt må antages, at publikum ikke har indfundet sig for fremførelsens skyld.

Man har forladt det i lov 1933 anvendte kriterium „privat erhvervsøjemed“, idet dette har givet anledning til en del tvivl (se f. eks. U. f. R. 1944 p. 407). I alle tilfælde, hvor fremførelsen tjener erhvervsøjemed, uanset om dette er privat eller offentligt, må det findes rimeligt, at ophavsmanden honoreres.

I begrænset omfang vil også fremførelser af udgivne værker, selvom der opkræves entré, kunne finde sted, uden at det forinden er nødvendigt at indhente ophavsmandens samtykke, og uden at ophavsmanden får krav på vederlag, jfr. § 20, c). Følgende særlige betingelser kræves dog i så fald opfyldt:

- 1) At den eller de udførende ikke oppebærer betaling, og
- 2) at fremførelsen udelukkende sker i vælgørende, folkeoplysende eller andet almenyttigt øjemed.

I henhold til lov 1933 § 14 kan fremførelser af musikværker ved folkemøder, folkefester, sang-